

≡ MENY

Ansettelsen av Nicolai Tangen (bildet) som ny oljefondsjeff har skapt debatt. Blant annet har det blitt stilt spørsmål ved hans bruk av skatteparadiser og om det er forenelig med den nye jobben. (Nina E. Rangoy/NTB scanpix)

Lagre innstillinger

Hovedstyret i Norges Bank skriver i sitt 82 sider lange svarbrev til Norges Banks representantskap at Nicolai Tangen er et riktig valg som oljefondsjeff. I påfølgende setning gis følgende begrunnelse; «Han kan vise til svært gode resultater fra kapitalforvaltning i de internasjonale finansmarkedene».

Hvis dette er resultater bygget på intens bruk av skatteparadiser i selskapsstrukturene, hvorfor skulle det være kvalifiserende? Kunne han oppnådd de samme resultatene uten å bruke skatteparadiser?

Effektivt kvalifisert skatteparadisbruker

Presten Emma Audas fordypet seg i ekteskapets teologi. – Jeg har ikke kunnet leve opp til mine egne idealer

Som en av de fremste innen internasjonal finansforvaltning og som hedgefondsjeff på Cayman Islands vil Tangen være særdeles velkvalifisert når det gjelder bruk av skatteparadiser og «corporate havens» i selskapsstrukturer. Han vil kjenne til hvordan ulike lands juridiske systemer kan tas i bruk. Han vil kjenne betydningen av kompleksitet og fragmentering av selskapsstrukturer, som kan holde selskaper utenfor

Lagre innstillinger

MENY

Mona Thowsen er generalsekretær i Publish What You Pay Norge. ()

Mona Thowsen er generalsekretær i Publish What You Pay Norge.

Tangen må støtte åpenhet

Norges Bank Investment Management (NBIM) - Oljefondet på folkemunne - la i 2017 frem sitt forventningsdokument på skatt og åpenhet. NBIM ønsker at selskaper skal være

Lagre innstillinger

Nå må organisasjoner og pressen følge nøye med. Endrer ansettelsen av Tangen på noen som helst måte Oljefondet holdning til, prioritering av og videre arbeid med åpenhet i internasjonale selskaper og innsyn i skatteparadiser? Vil forventningsdokumentet videreføres og oppdateres? Vil Oljefondets rolle være like aktiv som tidligere, og arbeide for å bli bedre, overfor styrene? Hva gjøres for å løfte forventningene om økt åpenhet i selskaper? Endres dialogen med sivilsamfunnet? Tangen må støtte åpenhet dersom skal være en troverdig leder.

Det betyr noe hva Oljefondet gjør

Oljefondet er verdens største investeringsfond. Beslutninger Oljefondet tar får makroøkonomiske konsekvenser. Oljefondet investerer i en rekke selskaper som har registrert seg i sekretesseland, hvis fellestrekk er at de ikke har et informativt offentlig selskapsregister, ingen eller svært begrenset regnskapsplikt, ingen oppbevaringsplikt, ingen revisjonsplikt og ingen plikt til å opplyse hvem som er reelle eiere.

Forretningsideen til skatteparadiser er enkel: å tilby lovstrukturer som kan skjule eller tilskjule informasjon om aktiviteter, kapital og eierforhold i selskapenes hjemland i bytte mot gebyrer. Selskaper kan da unngå å betale skatt i sine hjemland eller de landene hvor de har fått tilgang til ressurser, eller der hvor ressurser omgjøres til varer og tjenester. Kapitalplasseringene blir nesten aldri overført til åpne og ansvarlige land, slik kanskje hjemlandet er.

Konsekvensen er at overskudd som burde kommet til beskatning i selskapenes hjemland eller der verdiskapningen skjer, i stedet tappes ut av landet. Verdens fattigste land mister ifølge FN rundt 500 milliarder årlig i skatteomgåelser.

Markedet går i negativ retning

Norges Bank skriver i sin begrunnelse at Tangen « (...) er en nytenkende og engasjert leder med en inngående strategisk forståelse for de utfordringer som SPU står overfor.» En test er hans forståelse av skatteparadisenes virkning på den globale økonomien. Manglende skatteinntang (flytting av skattefundament til skatteparadiser) har en destabiliserende

Lagre innstillinger

Urettsferdig markedet kjennetegnes av rasjonelle beslutninger og transparent transaksjoner. I dag ser vi en utvikling i markedet i negativ retning. Informasjonsasymmetri fører til dårlige beslutninger både hos investorer og næringsliv. Utviklingen er ikke bærekraftig. Norske selskaper møter i dag en urettferdig skattekonkurranse mot globale selskaper som enkelt kan flytte rundt på overskudd. Det reduserer norske skatteinntekter og får konsekvenser for norsk næringsliv. Dette er ekstra viktig i en situasjon der norsk næringsliv skal reise seg igjen når koronakrisen er over.

Oljefondets forventninger til skatt og åpenhet

opplysninger om skatteforhold. Forventningene er primært rettet mot styrer og ment å fungere som et utgangspunkt for interaksjon med multinasjonale selskaper på temaet skatt og åpenhet.

Skatt må betales der økonomisk verdi genereres. Så hvor genereres økonomisk verdi? I praksis er det tre steder økonomisk verdi skapes: Der ressurser utvinnes, der produkter produseres og der produkter og tjenester selges. Økonomisk verdi består alle disse tre stedene av en investeringsside (investering som leder til inntjening) og en inntjeningsside – inntekter minus kostnader. Investeringene forteller noe om hvor framtidige inntekter vil genereres, og inntekter og kostnader er viktige for å forstå skatteevnen.

Hovedproblemet er at investeringer og inntjening er skjevt fordelt mellom land på grunn av skatteparadisene. Samtidig vil ethvert selskap som unnviker krav om åpenhet eller unngår å komme i skatteposisjon, alltid si at de følger gjeldende lover i de landene de er i. Dermed er det fritt frem for å føre verdiskapning ut av landet.

LES OGSÅ: [Etikkekspert om Tangen-saken: Det er koblinger her som ikke er tillitvekkende](#)

Vi trenger mer informasjon

Publish What You Pay Norge har over tid vært i en dialog med Oljefondet om å kommunisere forventninger om «utvidet land–for–land–rapportering». Det vil gi en langt mer robust oppfølging av åpenhet om fondets rammeverk for ansvarlige investeringer og sikre større allmenn tillit til forvaltningen av fondet.

Lagre innstillinger

Store investorer som Oljefondet bør ha tilgang til nøkkelinformasjon om de selskapene de investerer i. Likebehandling av investorer og selskaper er nødvendig for å beskytte den langsiktige inntjeningen til Oljefondet. Oljefondet kan spille en viktig rolle gjennom å skape forventninger om åpenhet, og Oljefondet bør gå i dialog med selskapers styrer om åpenhet.

Kom deg ut av skatteparadisene!

Tangen har forsvart at hedgefondet blir etablert i skatteparadiser fordi man da unngår dobbelbeskatning. Det er tull. Her burde pressen ha stilt flere kritiske spørsmål.

av skatteparadiser blir beskattet.

Dersom hedgefondet hadde ligget i et land med beskatning så ville beskatningen blitt lik for alle investorene, og investorer kunne benyttet kreditfradrag for å unngå dobbeltbeskatning slik man gjør i andre tilfeller for å unngå dobbeltbeskatning.

Men å opptre ryddig på rundt bruk av skatteparadiser er (1) å være helt åpen om hvordan de benyttes eller (2) å komme seg ut av dem.

Tangens åpenhet

I brevet fra Norge Bank kan vi lese at «I dialogen med hovedstyret var Nicolai Tangen tydelig på at han er forberedt på å reorganisere sin personlige økonomi på en måte som sikrer nødvendig distanse».

Det formelle kravet fra Norges Bank om å sikre «nødvendig distanse» synes oppfylt. Men vi vet likevel lite eller ingenting.

- Det er ikke åpenhet når all informasjonen ligger i en trust på Jersey eller et fond på Cayman Island.
- Det betyr bare at Tangen legger pengene i en selskapskonstruksjon uten innsyn mens han er oljefondsjeff.

Betal med skatt, ikke veldedighet

Lagre innstillinger

veldedighet («skatt») så er det opp til ham selv hvor mye han vil betale, hvordan og til hvem. Det betyr at samfunnet ikke kan bruke midlene der samfunnet trenger det mest.

Tangen kan for eksempel ta hele formuen hjem til Norge og beskatte den. Det koster svært lite. Så kan samfunnet distribuere slik samfunnet mener det er riktig. Så kan han gi til veldedighet etter at skatten er betalt, slik vanlige folk i Norge gjør.

LES MER OM TANGEN-SAKEN: